

Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning ska vara delaktiga i arbetet med att genomföra konventionen

Lättläst sammanfattning av FN:s kommentar 7,
om artiklarna 4 och 33

Myndigheten för delaktighet är en kunskapsmyndighet som arbetar inom funktionshindersområdet. Vi arbetar för att alla, oavsett funktionsförmåga, ska kunna vara fullt delaktiga i samhället.

Myndigheten för delaktighet, 2020

Personer med funktionsnedsättning
ska vara delaktiga i arbetet med
att genomföra konventionen

Lättläst sammanfattning av FN:s kommentar 7,
om artiklarna 4 och 33

Nummer 2020:17

Publikationen finns att ladda ner från myndighetens webbplats www.mfd.se.
Alternativa format kan beställas från Myndigheten för delaktighet.

Postadress: Myndigheten för delaktighet, Box 1210, 172 24 Sundbyberg

E-post: info@mfd.se

Telefon: 08-600 84 00

Innehåll

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning	4
Vad betyder det att alla ska behandlas lika? Fel! Bokmärket är inte definierat.	
Innehållet i artikel 5 och exempel Fel! Bokmärket är inte definierat.	
Så här ska länderna arbeta	9
Fler artiklar om att alla ska behandlas lika	11

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

År 2006 skrev FN en konvention om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Mänskliga rättigheter ska gälla alla människor. Men eftersom personer med funktionsnedsättning ofta blir diskriminerade, tyckte länderna i FN att de behövde en särskild konvention.

Sverige och de flesta andra länder i världen har kommit överens om att följa konventionen.

Konventionen innehåller regler och rättigheter. Rättigheterna är uppdelade i artiklar.

FN:s kommentarer på konventionen

FN skriver kommentarer på konventionens olika delar. Kommentarererna är förklaringar som ska hjälpa alla länder att förstå och följa konventionen.

Resten av den här texten är en sammanfattning av FN:s kommentarer på artiklarna 4 och 33.

De artiklarna handlar om hur personer med funktionsnedsättning ska kunna vara delaktiga i arbetet med konventionen.

Personer med funktionsnedsättning ska vara delaktiga i arbetet med att genomföra konventionen

Personer med funktionsnedsättning var delaktiga i att skapa FN:s konvention.

Det är lika viktigt att de är delaktiga när länderna genomför konventionen.

Förklaring av innehållet i artikel 4 och 33

Den här texten handlar om delar av två artiklar i FN:s konvention: artikel 4 och 33.

I artikel 4 står det att alla länder lovar att samarbeta med personer med funktionsnedsättning och deras organisationer för att se till att rättigheterna i konventionen blir verklighet.

I artikel 33 står det att länderna måste kontrollera att de själva följer konventionen.

Innehållet i artiklarna kan sammanfattas så här:

- Ländernas myndigheter ska samråda med organisationer av personer med funktionsnedsättning.
- Personer med funktionsnedsättning ska vara delaktiga i frågor som rör dem själva.
- Inget ska hindra personer med funktionsnedsättning att verkligen delta i genomförandet av konventionen.

Här kan du läsa mer om vad FN menar med samråd, organisationer, delaktighet och frågor som rör personer med funktionsnedsättning.

Vad betyder samråd?

Samråd betyder att ländernas myndigheter måste bjuda in organisationer av personer med funktionsnedsättning innan länderna tar nya beslut.

Myndigheterna och organisationerna ska diskutera, och myndigheterna ska lyssna på organisationerna.

Vad betyder organisationer av personer med funktionsnedsättning?

Länderna ska samarbeta med organisationer av personer med funktionsnedsättning.

Det är organisationer som drivs av personer som själva har funktionsnedsättning.

Sådana organisationer arbetar oftast för rättigheter för personer med en viss funktionsnedsättning.

De flesta av medlemmarna ska ha funktionsnedsättning, och de som styr ska ha funktionsnedsättning.

Det kan finnas andra organisationer, till exempel för anhöriga.

De organisationerna är också viktiga.

Men det viktigaste är att organisationerna ska representera personer med funktionsnedsättning så direkt som möjligt.

Organisationer för kvinnor och barn ska också vara delaktiga

Det kan finnas organisationer särskilt för kvinnor och flickor med olika funktionsnedsättningar. Sådana organisationer ska också vara delaktiga. Det är viktigt för jämställdheten.

Det finns också olika slags organisationer för barn med funktionsnedsättning. Det är extra viktigt att de är delaktiga, eftersom barn ofta har svårt att påverka politik på andra sätt.

Vad är frågor som rör personer med funktionsnedsättning?

Sådana frågor är **alla** frågor som kan påverka personer med funktionsnedsättning.

Det kan till exempel vara lagar om personlig assistans, tillgänglighet och bostäder.

Men det kan också vara lagar som handlar om till exempel rösträtt eller sjukvård.

Personer med funktionsnedsättning ska vara delaktiga i hela samhället.

Därför måste länderna se till att alla lagar och beslut fungerar för personer med funktionsnedsättning.

Om myndigheterna och organisationerna inte håller med varandra

Det kan hända att organisationer av personer med funktionsnedsättning vill ha samråd om en fråga, men att landets myndigheter tycker att frågan inte rör personer med funktionsnedsättning.

I så fall måste myndigheterna bevisa att deras beslut inte blir dåligt för personer med funktionsnedsättning.

Om myndigheterna inte kan bevisa det, så har organisationerna rätt att vara med i samråd.

Vad betyder det att verkligen kunna delta i arbetet?

Personer med funktionsnedsättning och deras organisationer har rätt att delta i arbetet med FN:s konvention.

Det betyder att de ska kunna delta på riktigt.

Till exempel får länderna inte säga att det kostar för mycket att göra samråden tillgängliga.

Personer med funktionsnedsättning ska kunna få stöd för att uttrycka sina åsikter.

De ska få känna sig trygga och få respekt.

Personer med funktionsnedsättning har också rätt att vara delaktiga på andra ställen där myndigheter tar beslut.

Det gäller till exempel kommuner och statliga organisationer som arbetar med mänskliga rättigheter.

Så här ska länderna arbeta

Många länder har sagt ja till att följa FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Här kan du läsa exempel på vad länderna ska göra för att följa artikel 4 och 33.

- Länderna ska samråda med organisationer av personer med funktionsnedsättning.
Det ska vara lätt att förstå arbetet med samråd.
De som är ansvariga för samråden ska kontakta organisationerna i god tid.
- När länderna tar beslut ska de respektera resultaten av samråden.
Det betyder att länderna ska anpassa sig till åsikter från personer med funktionsnedsättning, så mycket som möjligt.
- Länderna ska utvärdera hur de arbetar med samråd, så att det verkligen fungerar bra.
- Länderna ska regelbundet kontrollera att de följer FN:s konvention.
Organisationer av personer med funktionsnedsättning ska vara delaktiga i kontrollen.
Personer från organisationerna kan till exempel vara med i styrelser som arbetar med kontrollen.
- I det här arbetet ska platser, möten och information vara tillgängliga för personer med olika funktionsnedsättningar.
Webbplatser ska vara begripliga och tillgängliga.

- Information om samråd, beslut och kontroller ska finnas:
  - på lättläst
  - med tolkning till teckenspråk
  - på punktskrift.
- Länderna ska hela tiden arbeta för mer delaktighet i frågor som rör personer med funktionsnedsättning. Det kommer leda till att myndigheterna fattar bättre beslut.
- Länderna ska sprida information om att personer med funktionsnedsättning har rätt att delta i samhället och i politiken.
- Ländernas lagar ska göra det lätt att driva organisationer av personer med funktionsnedsättning. Organisationerna ska kunna söka och få stöd, till exempel pengar, till sina verksamheter.
- Länderna ska underlätta att starta organisationer för barn med funktionsnedsättning.

Barn med funktionsnedsättning vet bäst själva vad de behöver. Därför ska barnen till exempel bli inbjudna till möten och kunna skicka in uppsatser till samråden.

Fler artiklar om att alla ska behandlas lika

Hela FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning bygger på delaktighet.

Exempel på andra artiklar som är viktiga att känna till:

Artikel 5: Alla ska behandlas lika

När länderna arbetar med samråd är det viktigt att alla verkligen kan delta på jämlika villkor. Artikel 5 säger att länderna ska ha lika lagar och arbeta mot diskriminering.

Artikel 9: Tillgänglighet

Artikeln handlar om hur hela samhället ska bli tillgängligt. Det är viktigt för att personer med funktionsnedsättning och deras organisationer ska kunna delta i samråd. Till exempel ska lokaler, information och kommunikation vara tillgängliga.

Artikel 24: Utbildning

Artikeln handlar om att personer med funktionsnedsättning har rätt till kunskap och utbildning på jämlika villkor som andra. Det ökar deras möjlighet att vara delaktiga i samhället och i politiken.

Artikel 29: Att kunna vara med i politik

Artikeln handlar om att personer med funktionsnedsättning ska få rösta och driva egna organisationer. Det är mycket viktigt för att de verkligen ska kunna vara delaktiga i arbetet med att genomföra konventionen.

Artikel 19: Rätt att leva ett eget liv och vara med i samhället

Artikel 19 handlar om sådant som länderna ska förändra för att göra alla självständiga och delaktiga.

Det betyder till exempel att personer med funktionsnedsättning ska få bo var de vill och få stöd när de behöver.

Artikel 29: Att kunna vara med i politik

Artikel 29 handlar om att det inte får finnas några hinder för att rösta.

Det är också viktigt att personer med funktionsnedsättning får starta och vara aktiva i organisationer.

Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning ska vara delaktiga i arbetet med att genomföra konventionen

Lättläst sammanfattning av översättning av Allmän kommentar nr 7 om artikel 4 och 33. Framtagen av FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Myndigheten för delaktighet
Box 1210, 172 24 Sundbyberg
08-600 84 00
info@mfd.se
www.mfd.se
Nummer: 2020:12